

Nolaupa gadu no bērnības

Valdība konceptuāli atbalstījusi Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) virzītos likuma grozījumus, kas paredz likt bērniem iet skolā jau no sešiem gadiem. IZM sagatavotie grozījumi Izglītības likumā un Vispārējās izglītības likumā 29. septembrī izskatīti un konceptuāli atbalstīti Ministru kabineta (MK) sēdē, bet grozījumu galīgā versija tiks skatīta kādā no tuvākajām MK ārkārtas sēdēm. Pēc tam grozījumus virzīs apstiprināšanai Saeimā. Ja Saeima tos apstiprinās, tad bērni, kam šogad ir pieci gadi, nākamgad jau uzsāks skolas gaitas. Praktiski tas nozīmēs arī to, ka viņi nebūs pilnībā izgājuši līdzšinējo pirmsskolas sagatavošanu, bet pa to laiku jau nonāks skolas solā.

Kā informē IZM Komunikācijas nodaļa, grozījumi normatīvajos aktos paredz noteikt, ka pamatizglītības apguve ar vecumposma attīstības īpatnībām atbilstošām mācību metodēm, pielāgotu saturu, kā arī attiecīgi sagatavotiem skolotājiem tiks uzsākta no sešu gadu vecuma, ļaujot iespēju bērnam skolas gaitas uzsākt arī gadu vēlāk saskaņā ar vecāku vēlmēm vai ģimenes ārsta vai psihologa atzinumu. Pamatizglītības 1. klases programmu varēs īstenot gan skolās, gan pirmsskolas izglītības iestādēs, nosakot, ka no 1. līdz 2. klasei «mācību stundas» vietā kā mācību darba forma tiek noteikta «mācību nodarbība» 30 minūšu garumā.

Grozījumi paredz arī piecgadīgo bērnu sagatavošanu pamatizglītības ieguvei kā obligātu.

Valdība nolēmusi ekonomēt arī uz bērnu mācību, jo, uzsākot bērnu skološanu no sešu gadu vecuma, kopumā tiek ietaupīti pedagogu atalgojumam vajadzīgie līdzekļi. Taču mainās ne tikai skolas gaitu uzsākšanas vecums, — nopietnas pārmaiņas vajadzīgas visai izglītības sistēmai, jo pašreizējās 1. klases mācību programmas nevar automātiski piemērot tiem bērniem, kam patlaban ir pieci gadi, bet kas nākamgad kļūs par pirmklasniekiem. Mainot 1. klases mācību programmas, izmaiņām attiecīgi jānotiek arī nākamo klašu programmās. IZM pirmsskolas un sākumskolas speciālisti skaidro, ka pirmklasnieku programma būšot ļoti līdzīga pašreizējai sešgadnieku apmācību programmai, ko valsts finansēja līdz šim. Tādā gadījumā sanāk, ka šie bērni 2. klasē mācīsies pašreizējās 1. klases vielu, un tā tālāk, līdz skolas beigšanai. Kur paliks 9. klases viela?

Izglītības un zinātnes ministre Tatjana

● Šie piecgadīgie mazuliši jau nākamgad kļūs pirmklasnieki. Kā vārdā viņiem atņemts gads no bērnības? Foto: A.Šņepsts

Koķe, kas jau no šī gada sākumā «bida» iecerī par bērnu sūtīšanu skolā no sešu gadu vecuma, patieso cēloni — naudas taupīšanu — pārāk skaļi nemēdz paust, biežāk uzsverot, ka, lūk, arī lielākajā daļā pasaules valstu bērni iet skolā jau no pieciem vai sešiem gadiem. Nav gan konkrētu uzskaitījumu, kurās valstīs un — kādas mācību programmas ir šajās skolās. Vai tikpat smagas, pārblīvētas un sarežģītas, kādas tās ir Latvijā, un par ko vairs neklusē arī paši pedagogi. Šīm reformām nav nekāda pedagogiskā seguma, un galu galā nebūs arī finansiāla ieguvuma, jo cik līdzekļu valstij vajadzēs iztērēt programmu pārstrādāšanai, pedagogu apmācībai, jaunu mācību līdzekļu izdošanai? Skolā iešanas vecuma maiņa notika jau deviņdesmitajos gados, kad bērniem bija jāuzsāk pirmklasnieku gaitas sešu gadu vecumā. Nekas labs toreiz no tā neiznāca.

Ministre vairākkārt uzsvērusi, ka tagad bērni ir citādi un jaunā paaudze gatava skolai. Tie bērni, kuri iet bērnudārzā, 1.

klases vielu varēsot apgūt turpat. Saskaņā ar grozījumiem tiek precizētas izglītības iestādes, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas. Grozījumi arī nosaka, ka pedagogu darba samaksa pašvaldības izglītības iestādēs, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas piecgadīgo bērnu sagatavošanai pamatizglītības ieguvei, tiek nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un valsts budžeta mērķdotācijām.

No 1. oktobra valsts atkal nodrošinās algu skolotājiem, kuri strādā ar 5 un 6 gadus veciem bērniem

Atalgojums pedagogiem, kas nodrošina 5 un 6 gadus veco bērnu sagatavošanu skolai, 2009/2010. mācību gadā atkal tiks nodrošināts no valsts budžeta, informē Izglītības un zinātnes ministrijas Komunikāciju nodaļa. Šāds rezultāts panākts, val-

dībā apstiprinot «Sociālās drošības tīkla stratēģiju», kas paredz, ka 2009/2010. mācību gadā no Pasaules Bankas aizdevuma līdzekļiem valsts finansēs piecgadīgo un sešgadīgo bērnu sagatavošanu skolai, neskatoties uz to, ka, veidojot šī gada budžeta grozījumus un neieklausoties par izglītības nozari atbildīgās ministrijas un ministra argumentācijā, līdzekļi šajā pozīcijā netika paredzēti.

Jau oktobrī mērķdotācijas veidā pašvaldības saņems nepieciešamo finansējumu, kas paredzēts šo pedagogu atalgojumam, tajā skaitā arī par septembri un oktobri. Kopumā 2009. gada četriem mēnešiem šo pedagogu atalgojumam ir nedaudz vairāk kā 4 miljoni latu, 2010. gada budžetā šim mērķim plānoti 8,6 miljoni latu un līdzīga summa paredzēta arī 2011. gadā. Tāpat no Pasaules Bankas aizdevuma paredzēti līdzekļi izglītības sākumposma saturā pārveidei, lai nodrošinātu iespējas skolas gaitas uzsākt no 6 gadu vecuma.

Vai bērniem jāiet skolā no sešu gadu vecuma?

Andrejs Zagorskis, sabiedriskās organizācijas «Vecāki izglītībai, sadarbībai, izaugsmei» Latgales koordinators un valdes loceklis, rajona izglītības pārvaldes vadītājs:

— Kā speciālists izglītības darbā, kā vecāku organizācijas pārstāvis un arī kā bērnu tēvs esmu pret šādu ideju — uzsākt skolas gaitas sešu gadu vecumā, pastāvot pašreizējām, ļoti sarežģītajām, mācību programmām. Jautājums nav arī izdiskutēts sabiedrībā, lēmuma pieņemšana tiek virzīta ļoti strauji, vadoties tikai no viena apsvēruma, cik naudas valsts

budžetā varētu ietaupīt, bērniem nolaupot gadu no bērnības.

Dace Verbicka, Preiļu novada pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» vadītāja:

— Pilnībā esmu pret. Piekritu visiem pedagogiem, kas uzskata, ka skolas gaitu uzsākšana sešu gadu vecumā nav pieļaujama. Es strādāju jau tolaik, kad šāds eksperiments tika veikts, bērni sāka iet skolā no sešu gadu vecuma. Pirmkārt, viņiem vēl nav noturīga uzmanība, otrkārt, skolas specifika tomēr ir savādā-

ka nekā bērnudārzā. No sākuma it kā tiek līdzī, bet apmēram 5. klasē sākas problēmas ar mācībām. Nav labi taupīt naudu uz mazu bērnu rēķina.

Liene Līvdāne, piecgadnieka māmiņa:

— Noteikti esmu pret tādu ieceri. Dēlam seši gadi aprītēs nākamā gada augustā. Man negribētos jau septembrī viņu sūtīt uz skolu. Labāk no septiņu gadu vecuma. Sešgadīgie vēl ir par maziem, lai ietu skolā. Es pati skolas gaitas uzsāku septiņu gadu vecumā.

Marika Teilāne, četrgadnieces māmiņa:

— Man pagaidām par to nav viedokļa, nezinu, cik labi vai slikti tas būtu. Esmu drīzāk par to, ka var sākt arī sešos gados. Es pati no bērnudārza uzreiz nokļuvu 2. klasē, jo arī tolaik notika kaut kādas izmaiņas, un tānī gadā 1. klases nemaz nebija. Vai bērni spēš sekot līdzī mācību programmām, lielā mērā būs atkarīgs no vecākiem, cik daudz viņi palīdzēs.

L.Rancāne
Foto: A.Šņepsts

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Bridina par cilvēku iespējamu masveida aizbraukšanu

Pastāv risks, ka jau tuvākajā nākotnē cilvēki masveidā dosies prom no Latvijas, intervijā laikrakstam «Biznes&Baltija» brīdina SIA «Fontes vadības konsultācijas» pētījumu grupas vadītāja Inga Bērziņa. Darba devējiem jau tagad vajadzētu sākt domāt, kā noturēt savus darbiniekus, kad pasaules ekonomika atdzīvosies. Viņa norāda, ka patlaban no Latvijas prom braucošos cilvēkus citās valstīs, kuras arī ietekmējušas ekonomiskās problēmas, «ar atvērtām rokām» neviens negaida. Tomēr, kad pasaules ekonomika atdzīvosies, Latvija var saskarties ar ļoti nopietnām problēmām, bet darba devējiem tas būs sarežģīts laiks.

Kampars vēlas TP skaidrojumu par Kalviša tikšanos ar Putinu

Ekonomikas ministrs Artis Kampars vēlas Tautas partijas skaidrojumu par to, kādā statusā šajās dienās investīciju forumā Krievijā piedalījies šīs partijas biedrs ekspremjers Aigars Kalvītis un kādus jautājumus viņš pārrunājis ar Krievijas redzamāko politiķi premjeru Vladimiru Putinu, jo Kalvītis, kas ir aizgājis no politikas un kā bijušais premjers nevar nezināt protokolu, ar Putinu pārrunājot tāda līmeņa jautājumus, kā tas publiskots presē, ka šāda saruna nav pieļaujama. Kalvītis laikrakstam «Čas» sacījis, ka ar Putinu pārrunājis «pašreizējās Latvijas un Krievijas attiecības un to attīstības iespējas». Puses atzinušas, ka abu valstu attiecības uzlabojas, par ko liecina divpusējā politiskā un ekonomiskā dialoga aktivizēšanās. Kalvītis laikrakstam stāstījis, ka vēl šogad Latvijā varētu viesoties Krievijas ārlietu ministrs Sergejs Lavrovs. «Būtu labi, ja šīs vizītes laikā mums izdotos parakstīt kaut nedaudzus starptautiskos līgumus», teicis ekspremjers. Kampars vakar, 1. oktobrī, Latvijas Televīzijas raidījumā «100. pants» sacīja, ka bijis, «maigi sakot, šokēts» par Kalviša rīcību. Pēc ministra teiktā, Kalvītis nav deputāts un, «ja viņš runā publiskā veidā par starptautisku attiecībām, tā ir nopietna problēma». Kampars konkrētajā situācijā kā problēmu minēja to, ka Krievija šādi vēlas parādīt, kas un kādā veidā no tās puses tiek atbalstīts un kas ir sarunu partneris.

Krūmane: no «Swedbank» aizplūda tikpat daudz līdzekļu, cik no «Parex»

«Tagad es par to varu runāt. Tā bija «Swedbank», no kuras aizplūda tikpat daudz līdzekļu, cik no «Parex bankas». Taču «Swedbank» bija stiprā mamma, kas ieguldīja līdzekļus,» tā laikrakstam «Latvijas Avīze» atzinusi Finanšu kapitāla un tirgus komisijas vadītāja Irēna Krūmane. Viņa norādīja, ka pērn oktobrī Zviedrija pieņēma banku pārņemšanas likumu un palielināja noguldījumu garantiju izmaksu apjomu. Arī Latvijas valdība palielināja maksimālo summas apjomu, kāds izmaksājams no noguldījumu garantiju fonda. Tad nomierinājās arī situācija «Swedbank»,» stāsta Krūmane. Savukārt «Parex» glāba Latvijas valsts, jo tas bija nepieciešams visas finanšu tirgus sistēmas saglabāšanai. «No piecām, sešām bankām ļoti daudz aizplūda noguldījumu. Taču mēs to noturējām, bankas izturēja,» uzsver Krūmane. Viņa arī piebilst, ka «Parex» lielā mērā dabūja atmaksu par to, ka «viņi provocēja skandināvu bankas». «Mums nāca e-pasta ziņojumi par to, mēs redzējām, aicinājām viņus («Parex» vadītājus) un teicām, ka tā nevajag. Runājām ar bankiekiem par ētiku, ka tā nevar darīt. Katrā ziņā — atmaksā iestājās,» sacīja Krūmane. Pagājušā gada rudenī valsts pārņēma «Parex» bankas — vispirms 51%, pēcāk — pārējās kredītiestādes dibinātājiem Valērijam Karginam un Viktoram Krasovickim — piederošās akcijas. Tiesa, Valsts kontrole savā ziņojumā secinājusi, ka «Parex» nebija pārņemta valsts interesēs.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (zūmaļistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piekdien).

Cilvēks var kļūt liels cūka, nemaz nebijis sivēns.

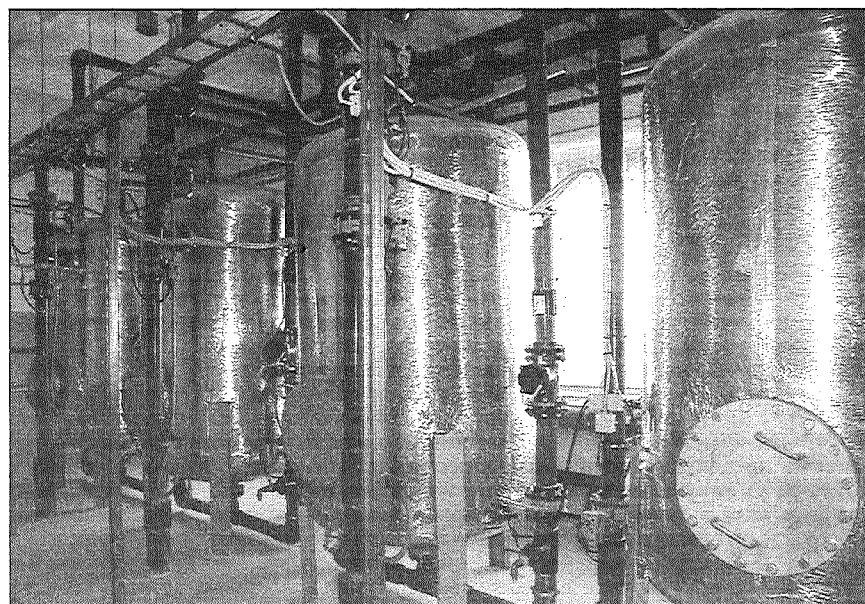
Nīce

Noslēgusies ūdens atdzelzošanas stacijas izbūve

3. septembrī noslēdzās ūdens atdzelzošanas stacijas izbūve Preiļos. Šie darbi tika veikti projekta «Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos» līguma «Dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtu izbūve Preiļos» ietvaros, «Novadnieku» informē SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Vaivods.

Projekts tika īstenots ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda finansiālo līdzdalību. Kopējā līguma summa ir 1 289 794 eiro ar PVN (66% Kohēzijas fonda līdzekļi, bet atlikušo summu sedz valsts un pasūtītājs — SIA «Preiļu saimnieks»). Ūdens atdzelzošanas stacijas izbūves darbus veica A/S «K&H». Darbu noslēguma fāzē atklājās dažas tehniskas nepilnības, kuras būvuzņēmējiem bija jānovērš, tāpēc arī projekta noslēgums nedaudz aizkavējās.

Projekta ietvaros izveidoti jauni ūdens ņemšanas urbumi, uzstādītas jaunas tehnoloģiskās iekārtas, izbūvēts jauns ūdens rezervuārs, veikts atdzelzošanas stacijas remonts, teritorijas labiekārtošana, izbūvēts jauns ūdens rezervuārs. Saskaņā ar līgumu vēl divus mēnešus turpināsies iekārtu regulēšanas darbi. Būvuzņēmēja veikto rekonstrukcijas

Par Eiropas fondu līdzekļiem veiktie uzlabojumi dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtās preiļiešu dzīvokļos jau jūtami — no krāna tek dzidrs ūdens.

darbu garantijas laiks ir divi gadi.

Jau pirms oficiālo dokumentu parakstīšanas un projekta noslēguma dzera- mais ūdens Celnieku ielas, Rēzeknes ielas un centra masīva iedzīvotājiem tika piegādāts no jaunās atdzelzošanas stacijas. Pašvaldībā ir arī saņemtas vairāku iedzīvotāju pozitīvas atsauksmes

par ūdens kvalitāti un arī SIA «Preiļu saimnieks» speciālisti, kopš ūdens klientiem tiek piegādāts no jaunās atdzelzošanas stacijas, nav saņēmuši sūdzības par ūdens kvalitāti. Iepriekš sūdzību par sliktu ūdens kvalitāti skaits bija liels.

AKTUĀLI

Kur aizplūst Eiropas fondi

Pašlaik Latvijas ekonomikas atjaunošanai vienīgā pieejamā nauda un cerības — Eiropas fondu līdzekļi — tiek tērēti apšaubāmiem projektiem, raksta laikraksts «Biznes & Baltija», pamatojoties uz vairāku ministriju iekšējiem dokumentiem. Simti miljonu latu tiek sadedzināti bez jebkādas atdeves tautsaimniecībai.

Galvenais, ka prioritātes, kur tērēt Eiropas fondu naudu, noteiktas atbilstoši attīstības plānam, kas sastādīts 2007. gadā. Tad tika prognozēts, ka valsts iekšzemes kopprodukta pieaugums būs 8 – 9%, inflācija 6 – 7%, bet bezdarba līmenis būs minimāls. Pasākumi patiešām būtu adekvāti tādiem apstākļiem, nevis tagadējai situācijai, secina Valsts kontroles vadītāja Ingūna Sudraba.

Pirms atlaišanas — apmācīt

Paredzams, ka 4,43 miljardi eiro (3,1 miljards latu), ko projektu finansēšanai plānots saņemt no Eiropas struktūrfondiem 2007. – 2013. gadā, būs vienīgie līdzekļi, uz kuriem var cerēt uzņēmēji totalā samazinājuma un nodokļu paaugstināšanas apstākļos. Šī nauda ir jāapgūst pilnībā — tas ir viens no pamatnoteikumiem, lai Eiropas Komisija valstij piešķirtu nākamo summu. Par to arī ES pārstāvji atgādina katras savas vizītes laikā. Eiropas naudas noņemšanai Finanšu ministrijā pat izveidoti četri dažādi departamenti, kuros strādā aptuveni 100 darbinieki.

Tajā pašā laikā ierēdņi, nespējot piešķirt naudu kvalitatīviem projektiem,

tērē milzīgas summas nekam nederīgiem un bezjēdzīgiem pasākumiem. Pie tam process notiek, neņemot vērā strukturālās reformas, bet gan «ekonomiskā pieauguma apstākļos, ar nelielu valsts parādu un augstu darbā iekārtošanās līmeni», tā var secināt no Finanšu ministrijas materiāliem.

Ierēdņiem galvenais ir iztērēt naudu par jebkuru cenu, pārējais viņus neuztrauc. Attieksme pret vienīgajiem līdzekļiem, kas valsti palikuši, ir šokējoša. Sāpīgi, piemēram, ka Veselības ministrija plāno tērēt miljonus medicīnas māsu apmācībai tajā laikā, kad tās tiek masveidā atlaistas no darba. Kam tāda apmācība vajadzīga, satraucas I.Sudraba.

Bezdarbniekus gaida trekni gadi

Bez jau minētās atlaisto medicīnu apmācības Veselības ministrija piešķir 135,4 miljonus latu stacionāru programmas attīstībai, kuras ietvaros paredzēta jaunu ēku celtniecība! Tajā pašā laikā slimnīcu reorganizācijas rezultātā daudzas medicīnas iestāžu telpas tiek atbrīvotas, daļa no tām tiks pamestas.

Labklājības ministrija savukārt visu uzmanību veltī bezdarbniekiem: 33,7 miljonus latu paredzēts tērēt 36 000 bezdarbnieku apmācībai (gandrīz 1000 latu vienam cilvēkam), 40% no kuriem atradīšot darbu. Šādam optimismam nav absolūti nekāda pamata. Citam darbā iekārtošanas projektam plāno tērēt vēl 34 miljonus latu, bet kā rezultāts tiek minēts — «tiks noorganizēti 170 pasākumi». Ne to konkrēts apraksts, ne gaidāmie rezultāti nav minēti.

Iekšlietu ministrija nolēmusi iedalīt

363 tūkstošus latu Policijas akadēmijas doktorantūrai (!). Viss jau būtu labi, ja vien nebūtu nolemts, ka akadēmija tiks likvidēta.

Prioritātes noteiktas

Izglītības un zinātnes ministrija, kas tagad aizņemta ar pedagogu atlaišanu, 11,2 miljonus latu piešķir «pedagogu darba nepilnību novēršanai». Un tas notiek apstākļos, kad uz ielas atrodas tūkstoši skolotāju, kuriem nav nekādas citas profesijas. Toties reāliem zinātnes projektiem, kas ir pieprasīti ES, kas rada jaunas darba vietas un palīdz attīstīt jaunas tehnoloģijas, nauda nav atradusies.

Organiskās sintēzes institūta direktora vietnieks Osvalds Pugovičs stāsta, ka jaunu projektu ieviešanas rezultātā bija plānots radīt 1000 jaunas darba vietas, tika piesaistīti speciālisti. Ministrijas bezatbildīgas rīcības rezultātā no zinātnes nozares tiek atstumti daudzi jauni un talantīgi zinātnieki. Un vēl — ir jāņem vērā, ka Latvijas zinātnē nodarbināti tikai ap 5000 speciālistu.

□□□

Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore Elīna Egle gan uzskata, ka labāk esot turpināt iesāktos projektus nekā izvērtēt reālo situāciju, jo tad jau darbs vispār apstātos. «Mums nav laika domāt, ir nepieciešams kāds projekts vai nē, 2013. gads vairs nav aiz kalniem, bet 4,5 miljardi eiro vēl nav iztērēti. Ja to nepaveiksim, Eiropas Savienība pirms nākamā perioda teiks: mīļie, jūs jau šo naudu nespējāt apgūt, kam jums vēl,» — laikraksts citē E.Egli. Saisināti no www.bb.lv

Bezdarba riskam pakļautajiem apmaksās profesionālo apmācību

Eiropas Sociālā fonda (ESF) ietvaros ar Labklājības ministrijas Nodarbinātības Valsts aģentūras (NVA) starpniecību iespējams saņemt palīdzību pašlaik strādājošiem cilvēkiem, kuriem samazinājies darba apjoms un pastāv risks kļūt par bezdarbniekiem. Uz šo palīdzību var pretendēt darbinieki, kuri jau vismaz divus mēnešus savā darba vietā nodarbināti uz puslodzi. Viņi paralēli darbam var iziet ESF apmaksātus apmācību kursus, apgūstot jaunu specialitāti, bez tam mācību laikā saņemot stipendiju.

Sākot ar šī gada septembri, NVA īsteno jaunu ESF līdzfinansēto preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu «Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām», lai tajos komersantu uzņēmumos, kuri spiesti uz laiku samazināt ražošanas vai pakalpojumu apjomus, nodrošinātu darba vietu pāstāvēšanu un veicinātu darbinieku skaita saglabāšanu. Šiem cilvēkiem iespējams iziet profesionālo apmācību, papildinot jau esošās zināšanas vai arī apgūstot jaunu profesiju. Mācības tiek apmaksātas, bez tam mācību laikā tiek maksāta stipendija. Šim nolūkam bezdarba riskam pakļautie darbinieki NVA filiālēs visā Latvijā var saņemt profesionālās apmācības kuponu. Pasākums neattiecas uz valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību darbiniekiem.

Kā «Novadnieku» informēja NVA Preiļu filiāles koordinējošā eksperte Anita Anspoka, NVA tagad sniedz atbalstu ne tikai bezdarbniekiem un darba meklētājiem, bet arī tiem darba ņēmējiem, kuriem komersantu uzņēmumos ir darbs, taču pastāv iespēja to zaudēt.

NVA Preiļu filiālē septembrī veikta uzņēmēju informēšana, aicinot viņus

mudināt savus darbiniekus pieteikties profesionālo zināšanu paaugstināšanai vai jaunu apgūšanai no darba brīvā laikā.

Aicināti visi darba devēji, kas plāno samazināt darbinieku skaitu, mainīt uzņēmuma profilu vai veikt citas reorganizācijas uzņēmumā, izvērtēt iespēju turpināt nodarbināt bezdarba riskam pakļautos darbiniekus uz puslodzi, izmantojot iespēju dikstāves laikā paaugstināt viņu profesionālo kvalifikāciju vai arī mainīt to atbilstoši uzņēmuma interesēm. Anita Anspoka informēja, ka ieinteresētību savu darbinieku profesionālajā izaugsmē izrādījuši jau vairāki darba devēji. Kad darbinieks ir izvēlēties apgūstamo specialitāti, viņam jāierodas jebkurā no NVA filiālēm, līdz ņemot personu apliecinošu dokumentu (pasi) un darba devēja apliecinājumu. Ja pretendents atbilst pasākuma dalībnieka nosacījumiem, viņš tiek pierēģistrēts un saņem kuponu jebkurā paša izvēlētajā izglītības iestādē. Nodarbinātais var izvēlēties izglītības iestādi, kas piedalās NVA organizētajā iepirkumu konkursā un izpilda iepirkuma kritērijus. NVA akceptēto izglītības iestāžu saraksts pieejams aģentūras mājas lapā. Kuponu ir garantijas apliecinājums tam, ka gadījumā, ja bezdarba riskam pakļautais darbinieks, izvēloties mācību iestādi, apgūs darbam nepieciešamo mācību programmu, apmācības viņam tiks apmaksātas 300 līdz 500 latu apmērā atkarībā no izvēlētajā apmācības programmas. Apmācību maksimālais ilgums ir seši mēneši. Apmācāmais saņems stipendiju — 70 latus mēnesī.

Iesaistīties profesionālās apmācības pasākumā var bezdarba riskam pakļautais komersanta nodarbinātais, kuram darba devējs ir izsniedzis apliecinājumu, ka, lai saglabātu savu darba vietu, darbiniekam nepieciešama apmācība.

Darba devēja apliecinājumā jābūt ziņām par ekonomiskās krīzes vai citu svarīgu faktoru ietekmēto darba apjoma samazināšanos uzņēmumā un konkrētā darbinieka darba laika samazināšanu līdz 20 stundām nedēļā. Darba devējam jāapliecina, ka darba laiks attiecīgajam darbiniekam samazināts vismaz divus mēnešus pirms iesaistes pasākumā. Pretendentam uz dalību pasākumā jābūt vismaz vienu gadu nodarbinātam esošajā darba vietā.

Šī NVA pasākuma ietvaros plāno atbalstu sniegt vismaz 11 000 bezdarba riskam pakļauto darbinieku, tajā skaitā 2009. gadā — 2000 cilvēkiem.

Anita Anspoka informēja, ka gadu mājā sāksies arī jauns projekts, bezdarbnieku apmācībā izmantojot kuponu jeb vaučeru sistēmu. Bezdarbniekiem ar jau iegūtu vai nepabeigtu augstāko izglītību tiks piedāvāta iespēja iegūt 1. un 2. līmeņa profesionālo augstāko izglītību, izmantojot kuponu. Tā maksimālā summa būs 1000 latu par vienu apgūstamo izglītības programmu, bez tam cilvēks varēs saņemt stipendiju 70 latu apmērā. Šo pakalpojumu NVA piedāvās sadarbībā ar izglītības iestādēm. Tiks izveidots izglītības iestāžu reģistrs, ar kurām NVA noslēgs sadarbības līgumu par apmācību kuponu sistēmas pielietošanu. NVA izsniegtais kupons tiks noformēts kā garantijas raksts, tas ir, kupons apliecinās, ka NVA izglītības iestādei veiks apmaksu par konkrētā bezdarbnieka apmācību.

Galvenās nozares, kurās varētu būt nepieciešami apmācīti strādnieki, ir apstrādes rūpniecība, elektroenerģija, gāzes un siltumapgāde, transports un uzglabāšana, informācijas un komunikāciju pakalpojumi, komunālās saimniecības un infrastruktūras apkalpošana, sociālā sfēra.

Sagatavoja L.Rancāne

Valsts probācijas dienests aicina brīvprātīgos

Ja jums ir vēlšanās kļūt par brīvprātīgo un darboties noziedzības profilakses jomā Valsts probācijas dienestā (VPD), ja ir vēlšanās apgūt jaunas zināšanas un prasmes, tad varat pretendēt uz brīvprātīgā izlīguma starpnieka statusu, aicina VPD Preiļu teritoriālās struktūrvienības vadītāja Elita Jaudzema.

«Novadniekam» viņa pastāstīja, ka šāda iespēja potenciālajiem brīvprātīgajiem radusies, pateicoties Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta grantu shēmas «Īstermiņa ekspertu fonds» Valsts probācijas dienesta apakšprojekta «Eiropas valstu pieredzes pārņemšana izlīguma metodes «Conferencing» ieviešanā VPD darbā» ietvaros. Kopumā paredzēti četri mācību semināri, katrā no grupām tiks iekļauti 12 dalībnieki. Tiks apmācīti un sertificēti 48 Valsts probācijas dienesta brīvprātīgie izlīguma starpnieki. Tajā skaitā plānots divus brīvprātīgos darbiniekus sagatavot arī Preiļu teritoriālajā struktūrvienībā. Visus mācību izdevumus segs apakšprojekts «Eiropas valstu pieredzes pārņemšana izlīguma metodes «Conferencing» ieviešanā VPD darbā».

VPD Preiļu teritoriālās struktūrvie-

nības vadītāja pastāstīja, ka dienests izlīguma praksi ir uzsācis 2005. gadā. Izlīgums krimināllietās starp cietušo un likumpārkāpēju ar starpnieka palīdzību ir viena no dienesta funkcijām, kura pakāpeniski attīstās un ieņem nozīmīgu vietu tiesvedībā un sabiedrībā. Izlīguma pamatā ir Taisnīguma atjaunošanas pieeja, kurā cietušais un likumpārkāpējs kopīgi iesaistās noziedzīgā nodarījuma seku likvidēšanā, vienojoties par savstarpēji pieņemamu un taisnīgu risinājumu.

Starpnieks izlīgumā ir cilvēks, kurš ir īpaši apmācīts konfliktu risināšanā, palīdz uzturēt miermīlīgas sarunas starp cietušo un likumpārkāpēju, neiesakot risinājumu, nevienu netiesājot, ievērojot vienlīdzīgu attieksmi, konfidencialitāti un neitralitāti. Valsts probācijas dienesta starpnieki ir gan dienesta darbinieki, gan arī brīvprātīgie. Daudzas ārvalstīs tieši brīvprātīgie aktīvi iesaistās probācijas darbā un palīdz atrisināt konfliktus līdz pozitīvam rezultātam. Tāpēc, ņemot vērā Eiropas pieredzi, Valsts probācijas dienests tieši tagad savā darbā vēlas iesaistīt brīvprātīgos. Pašlaik teritoriālajās struktūrvienībās darbojas 18 apmācīti un sertificēti brīvprātīgie izlīguma starpnieki.

Taisnīguma atjaunošanas metode «conferencing» (izlīguma sanāksme)

nedaudz atšķiras no izlīguma starp cietušo un likumpārkāpēju, tādēļ apakšprojekta «Eiropas valstu pieredzes pārņemšana izlīguma metodes «Conferencing» ieviešanā VPD darbā» mērķis ir piesaistīt un apmācīt brīvprātīgos izlīguma un izlīguma sanāksmes vadīšanā, kā arī veicināt izpratni par Taisnīguma atjaunošanas būtību un principiem.

Lai kļūtu par Valsts probācijas dienesta brīvprātīgo izlīguma starpnieku, ir jābūt piemērotam šim darbam, jābūt sevī spēja izprast otra cilvēka jūtas, nepieciešama radoša pieeja, jāprot skaidri un saprotami izteikties, kā arī nepieciešama drosmē, lai spētu runāt ar cilvēkiem, nezaudējot savaldīšanos. Tāpat ir jābūt gatavam veikt šo darbu bez atbildības.

Tie, kurus interesē brīvprātīgais darbs Valsts probācijas dienestā, tiek aicināti pieteikties, aizpildot anketu, kura atrodama VPD mājas lapā www.probacija.lv. Anketa un motivācijas vēstule jāšūta uz elektronisko pastu izligums@vpd.gov.lv vai pa pastu: Izlīguma nodaļa, Valsts probācijas dienests, Dzirnava ielā 91, Rīga, LV-1011. Mācībām, kuras tiks uzsāktas šī gada novembrī, pretendenti var pieteikties līdz 30. oktobrim. Tuva informāciju var saņemt arī pa tālruni 67021116 vai 26340776.

Sagatavoja L.Kirillova

Mazāk zināt, — mierīgāk gulēt

Pielīdusā, vējainā, aukstā rudens dienā nekas tā neiepriecina sirdi kā skursteņi, kuri omulīgi pakšķina pipītes, debesis laizdami dūmu gredzenus. Ieraugi tādu un nopriecājies, — redz, šini mājā ir siltums. Saimnieks parūpējies i par malku, i par skursteņa iztīrīšanu, i par iekurināšanu. Pilsētu daudzstāvēnēs dzīvojošie gan no aukstuma raugas čokurā, pat runčuki ar ķepu aptausta radiatorus, savā kaķa prātā iegaumējuši, ka aukstā laikā tajos mēdz būt siltums. Rudens, kas visu septembri mūs lutināja ar maigu un mīlīgu raksturu, nu rāda savu špetno dabu, un, droši vien, pēc kādas nedēļas jau varēsīm celt dienas gaismā vecum vecos virsrakstus, — aukstums pārsteidzis negaidot... Protams, protams, — visi apkures organizētāji iebildīs, — kāda problēma, apkuri varam pieslēgt kaut šodien, ja vien mājas iedzīvotāji pieprasa. Bet iedzīvotāji tik drīz to nemaz negrasās darīt, jo pārāk rūgtas atmiņas no pārāk augstajām izmaksām iepriekšējā apkures sezonā. Un materiālais stāvoklis pa šo laiku vēl vairāk pasliktinājies. Vēl bēdīgāk, ja uz paša apkures sezonas sliekšņa iedzīvotājiem draud iespēja palikt par ķilniekiem pilsētas varas un siltuma ražotāja nesaprašanās dēļ. Šāda situācija pašlaik izveidojusies Preiļos attiecībā uz vienas pilsētas daļas apkuri un karstā ūdens piegādi, un diemžēl arī situācijas skaidrojums plašakai sabiedrībai netiek sniegts.

Slepenībā mūsu valsti tiek virzītas daudzas lietas. Piemēram, notikusi autobusu satiksmes izmaiņu slepena plānošana. Sekas būšot manāmas jau oktobra sākumā, jo no Rīgas daudzās virzienos (arī Rīga — Daugavpils) samazināts starppilsētu reisu skaits. Iecerēts samazināt reisu skaitu arī maršrutā «Gulbene — Preiļi» (kurš tāpat jau bija minimāls).

Tikai tie žurnālisti, tie gan visu izokšķērē, uzož un izdibina. Varētu, piemēram, aprakstīt, cik draudzīgi par «neaptveramo tīrgu Krievijas plašumos» investīciju piesaistei fiktīvajā forumā Maskavā sarunājušies krievu uzņēmēji ar krievu uzņēmējiem (no Latvijas), bet, nē, žurnālugas sacel breķu par Kalviša pusdienām ar neoficiālo, bet īsteno Krievijas valdnieku Putina kungu. Protams, kas gan liedz kaimiņvalsts premjeram uzaicināt uz darba pusdienām (ko Kalvītis gan nosaucis par privātām vakariņām) Latvijas bijušo premjeru un aprunāties par medībām, jahtu klasēm, Usūrijas tīģeriem, beigta ēzeļa ausīm vai par ko citu. Taču, kā tagad skaidrojis Aigars Kalvītis, sarunā apspriestas Latvijas un Krievijas starpvalstu attiecības un to attīstība, — lietas, kas ir premjera un ārlietu ministra kompetencē. Kādā statusā un kas pilnvarojis Aigaru Kalvīti šādām sarunām?

Šajās dienās klajā nākuši daudzi jaunumi par «Parex bankas» pārņemšanas lietu, kas radija tik milzīgu sūci valsts ekonomikas kuģi. Tomēr vēl ne viss joprojām ir zināms. Kā izrādās, arī sarunas par «Parex bankas» pārņemšanu ir ierobežotas pieejas informācija. Laikraksts «Diena» uzdevis jautājumus «Parex bankas» bijušajam īpašniekiem Valērijam Karginam un Viktoram Krasovickim. Uz vairākiem atbildes tā arī nav saņemtas. Bet ievēribas cienīga ir atbilde uz jautājumu «Vai piekrītat Valsts kontrolei, ka «Parex bankas» pārņemšanā ieguvēji bijāt jūs — bijušie akcionāri, nevis valsts?». Atbilde: «Mēs nelūdzām pārņemt banku, tikai palīdzēt ar likviditāti un izsniegt garantijas, kā to paredzēja banku atbalsta mehānisms, kas tika pielietots neskaitāmās Eiropas un Skandināvijas valstīs.»

Jāatgādina, ka pēc tam, kad valdība neuzlika ierobežojumus naudas izņemšanai, no Parex bankas tika izņemti 403 miljoni latu budžeta naudas. Tā sekas bija nedaudz vairāk par 400 miljoniem latu liels cirpiens no budžeta jūnijā, kad veselības nozarei finansējumu samazināja par 80, izglītībai — par 70, sociālajai aizsardzībai — par 25 miljoniem latu.

Bet tomēr slepenība ir arī laba lieta. Mazāk zināsi — mierīgāk gulēsi.

L.Rancāne

Mācās dzīvot pa jaunam

Aizritējis pirmais jaunā mācību gada mēnesis, skolās dzīve pamazām iegājusi savā ikdienišķajā ritējumā. Ne tik gludā un sakārtotā, kā iepriekš, bet pēc vairāk vai mazāk sāpīgām pārmaiņām, kas kopumā tiek sauktas par izglītības reformu.

Sliktāk nekā bija domāts

Mācību gadu, tāpat kā citās skolās, uzsākām ar ļoti lielu neziņu, jo tā «nauda tik ilgi sekoja skolēnam», ka isti nezinājām, kāda tā atnāks, bet, kad atnāca, visiem bija šoks, teica Vārkavas vidusskolas direktore Anita Vilcāne. Zinājuši, ka būs slikti, bet, — ka tik slikti, nenojautuši. Sākotnēji bijusi runa par mērķdotāciju pedagogu darba apmaksai — 46 - 48 latiem uz bērnu mēnesi, bet līdz beigām izrādījies, ka piešķirti tikai 44 latī, un, ja atskaita darba devēja sociālo nodokli, sanācis, ka vienam skolēnam «seko» tikai kādi 33 latī.

— Mūsu novads ir tā pašvaldība, kurā nauda tiešām seko bērnam uz skolu, nevis uz novadu, jo pašvaldībā nav nevienas, tā saucamās, donorskolas ar lielu audzēkņu skaitu, no kuras var ko atņemt citu skolu labā — teica Anita Vilcāne. — Pat tādā skolā kā mūsējā, kurā, neskatot piecādīgus un sešgadīgus, mācās 151 skolēns, nepietiek līdzekļu, lai izpildītu Ministru kabineta noteikumus attiecībā uz pedagogu darba samaksu. Kad pašvaldībā notika sarunas par skolu optimizāciju, mazo skolu direktori piekrita, ka mēģinās kaut kādā veidā iztikt ar to mazumiņu, kas viņiem pienāksies, — sacīja Anita Vilcāne.

Vārkavas vidusskolas direktore stāstīja, ka līdzekļu knapi pietiek, lai izpildītu obligātajā mācību plānā paredzēto, kā arī 1 - 2 audzināšanas stundu apmaksai un nelielai piemaksai par matemātikas un latviešu valodas mājasdarbu labošanu.

Lielas pārmaiņas šajā mācību gadā Vārkavas vidusskolā saistītas ar to, ka bija jāuzņem visi 30 reorganizētās Rimicānu pamatskolas bērni. Skolēnu skaita papildinājums prasījis daudz rūpju. Ar visu to divās klasēs skolēnu skaits tomēr bijis pārāk mazs, tāpēc 6. un 7. klase ir apvienotas, kaut gan pamatpriekšmetus — matemātiku un latviešu valodu — abām māca atsevišķi.

Apvainojušies uz valdību

Skolotāji ir apvainojušies uz valdību, neslēpa direktore, par nepelnīto algas samazinājumu. Tagad par vienu pedagogu likmi noteikti 250 latī. Protams, ne jau katram pedagogam sanāk pilna likme, tā atkarīga no mācību priekšmeta programmā paredzēto stundu skaita. Piemēram, zēnu mājturības skolotājam sanāk tikai astoņas stundas nedēļā, tāpēc viņš skolā ierodas tikai vienu dienu. Tomēr no darba nav ticis atbrīvots neviens skolotājs, arī stundu skaits nevienam krasī nav samazinājies. Vairs netiek maksāts par gatavošanos mācību stundām, kā arī par individuālo konsultāciju darbu, tomēr ar skolotājiem pārrunāta iespēja veikt individuālo darbu bez sa-

maksas. Citās iestādēs ir savādāk, sacīja direktore. Ja samazina darba algu, attiecīgi samazina arī darba apjomu, piemēram, piektdienās kādu iestādi slēdz. Skolā tāda kārtība nav ieviešama. Vai tad nelabot pārbaudes darbus, vai negatavoties stundām?

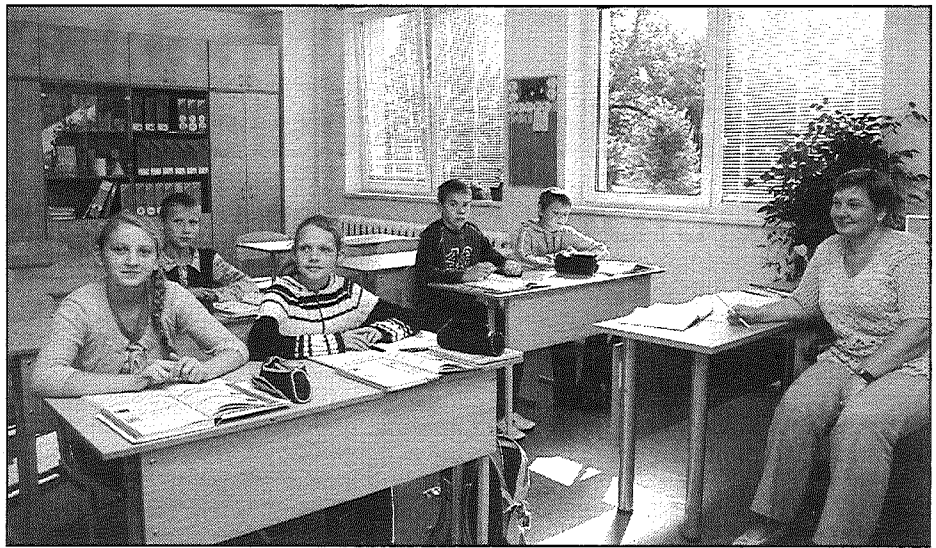
Anita Vilcāne prognozēja skolotāju masveidīgu aiziešanu no darba oktobrī, kad pedagogi saņems savu jauno algu par septembri. Piemēram, kādai skolotājai aprēķināti aptuveni 75 latī. Viņa gan nepretendē uz lielāku atalgojumu, jo pamatdarbs ir citviet un skolā tikai piestrādā nedaudzas stundas, lai nezūd pedagoģiskais stāžs. Kāda skolotāja darbu Vārkavas vidusskolā pametusi. Braukāja no Livāniem, bet pēc magistrantūras pabeigšanas viņai piedāvātas studijas doktorantūrā.

Anita Vilcāne atzinīgi vērtēja Vārkavas novada domes pretimnākšanu vairākos ar izglītību saistītos jautājumos, piemēram, finansējuma piešķiršanu atbalsta pedagogu algošanai. Piešķirts pa puslikmei logopēda un psihologa apmaksai darbam visās trijās novada skolās. Vidusskolā strādā arī medmāsa, kaut pieņemta tikai uz ceturtdaļlodzi. Viņa strādā vienu dienu nedēļā, izskata visu skolēnu veselības kartes, apzinīgi sadarbojas ar ģimenes ārstiem, un bērnu dienasgrāmatās ielīmē lapiņas ar atgādinājumu vecākiem, kad jāiziet profilaktiskā pārbaude. Septembra beigās katrā klasē notika tā sauktās mazās pedagoģiskās padomes sēdes, kad audzinātāji pārejos skolotājus iepazīstināja ar savas klases skolēnu īpašībām, problēmām, stāstīja par bērniem, kam jāpievērš īpaša uzmanība.

Novada dome noteica skolu direktoru algu apmērus, informācija par tām tika publicēta arī laikrakstos. Diemžēl direktoriem tik liela naudiņa tomēr nepienākoties, jo Ministru kabineta sagatavotajos darba samaksas noteikumos administrācijas darba apmaksai paredzēti ne vairāk kā 15 procenti no mērķdotācijām. Tas nozīmē, ka Vārkavas pamatskolas direktorei 0,6 likmes, Vanagu pamatskolā — 0,4. Vārkavas vidusskolā direktorei varēja būt 1,8 likmes, bet Anita Vilcāne tam nav piekritusi, izvēloties minimālo no valstī noteiktās direktoru likmes atbilstoši skolēnu skaitam, lai līdzekļi paliktu vietnieka darba apmaksāšanai. Visas likmes noteiktas līdz budžeta gada beigām, tas ir, līdz mācību pirmā pusgada beigām. Kas notiks pēc jaunā gada attiecībā uz pedagogu atalgojumu, šobrīd neviens neņem prognozēt. Ja šogad pedagoģiskā likme bija uz astoņiem bērniem, tad nākamgad minimālais skolēnu klase, lai pienāktos likme, būs jau 10 skolēni, bet tālākas nākotnes plānos paredzēti pat 12.

Vārkavas vidusskola šogad piedalās dabaszinātņu priekšmetu apguves uzlabošanas veicināšanas projektā, kas tiek īstenots par ES līdzekļiem. Šī projekta ietvaros pilnībā tiek renovēti trīs mācību kabineti — matemātikas, fizikas un kopīgais bioloģijas un ķīmijas kabinets. Drīzumā skola tiem saņems arī jaunu aprīkojumu.

Interneta portāls «Viss par sportu», kura redaktors ir bijušais skolas absolvents

● Matemātikas stunda par Eiropas naudiņu izremontētajā matemātikas kabinetā patīk mācīties arī jaunpieņacējiem — bērniem no slēgtās Rimicānu pamatskolas. Stundu vada Daina Mikitāne.

● Iepriekšējā mācību gada vidusskolas absolventu dāvana skolai — lapene pie stadiona. Šoreiz tajā pēc sporta stundas elpu atvelk otrklasnieki. Lapene tapa par Nīderlandes fonda līdzekļiem, kas iegūti vidusskolēnu sagatavotajā projektā, ko uzrakstīja Jānis Kokorīts. Foto: A.Šņepsts

Artūrs Vaiders, bija organizējis konkursu par sporta aktualitātēm. Konkurso finansāli atbalstīja viņa dzīvesbiedre, Eiroparlamenta deputāte Inese Vaidere. Vārkavas vidusskolas skolēni izcīnīja pirmo vietu un balvu — 490 latu sporta inventāra iegādei. Nopirkta bumbas, inventārs nūjošanai un citas mantas.

Pirms jaunā mācību gada novada dome materiāli atbalstīja trūcīgās ģimenes, piešķirot bērniem 10 latu mācību līdzekļu iegādei, daudziem skolēniem paredzētas brīvpusdienas. Pērn izveidojusies sadarbība ar sponsoriem no Vācijas. Pavasari divas reizes vācu draugi atsūtījuši skolas somas, rakstāmpiederumus, kas izdalīti daudziem bērniem.

Pietrūkst kopības izjūtas

Iepriekšējos mācību gados Anita Vilcāne vadīja rajona skolu direktoru metodisko apvienību. Regulāras direktoru tikšanās, semināri bija vieta, kur vairāk vai mazāk oficiālā gaisotnē skolvadītāji pārrunāja problēmas, mācījās, dalījās pieredzē, kopīgi analizēja jaunumus likumdošanā. Tagad metodiskās apvienības likvidētas, novadu skolu direktori «vārās katrs sava sulā».

Vārkavas novada direktori gan pacentušies sanākt kopā jau 1. septembrī. Šajā datumā Vecvārkavas jaunajā estrādē pulcējās skolēni, pedagogi un darbinieki no visām novada skolām. Viņi noklausījās novada domes apmaksāto koncertu. Tika sveikti arī tie skolotāji, kas aizgāja pensijā. Skolēnus uzrunāja katras mācību iestādes direktors.

Bet 12. septembrī vidusskolas stadionā notika novada skolu rudens kross. Paredzēts visiem kopā atzīmēt arī Skolotāju dienu. Izveidota novada skolu direktoru padome, tās koordinēšana uzticēta Anitai Vilcānei. Pietūkst kādreizējās kopības izjūtas, tāpēc bijušā rajona teritorijas skolu direktori sazinājušies un izteikuši vēlmi oktobrī sanākt visiem kopā, lai apspriestos, kā soļus jaunajos apstākļos.

Šis laiks ir atsvešinājis, lai neteiktu, ka daudzus direktorus pat sanaidojis, — ar rūgtumu konstatēja Anita Vilcāne. Ir saprotama katras mazās skolas sāpe, jo arī tā grib pastāvēt, bet arī lielās skolas jāsaprot. Ir atšķirība, vai klasē mācās 30 vai astoņi bērni, un, ja no lielās skolas likmes noņem, tas ir sāpīgi. Nepatīkami, ka viena skola no otras cenšas pārvilnāt bērnus, jo tagad katrs skolēns bezmaz vai zelta vērts, — viņam «seko» nauda.

Starptautiskās Skolotāju dienas priekšvakarā

Ik gadus 5. oktobrī tiek atzīmēta starptautiskā Skolotāju diena. Latvijas izglītības iestādēs šo profesionālo svētku svinēšanai izveidojušās savas tradīcijas. Lielākoties skolās tā tiek atzīmēta piektdienā, kas iekrīt pirms oficiālās Skolotāju dienas. Par daudziem jaukiem pārsteigumiem, sakot saviem pedagogiem pateicības vārdus un dāvinot ziedus, parūpējas skolēni. Savukārt dienas otrajā pusē skolotāji mēdz doties izbraukumos, uz izrādēm, koncertiem, pie dabas, — atkarībā no savām vēlmēm un varēšanas. Pirms dažiem gadiem plaši kopīgi pasākumi notika rajona mērogā — pedagogu balles, teātru viesizrādes. Savus svētkus, kas sakrīt ar zeltaino rudeni, pedagogi svinēs arī šogad.

Gribas gaišuma domās

Krīze ir nomācoša, tāpēc vairāk nekā citām reizēm gribas kādu gaišu svētku mirkli, izrauties no ikdienas rūpēm saistībā ar finansējuma trūkumu, ar algu samazināšanu, «Novadniekam» teica Riebiņu vidusskolas direktore Ineta Anspoka. Viņa pastāstīja,

ka piektdien skolā notiks svinīgā līnija — visas skolas audzēkņu un pedagogu kopā sanākšana. Kā ik gadus skolēnu parlaments būs sagatavojis apsveikumu, savukārt mācību stundas vadīs vecāko klašu skolēni. Pēc tam skolotāji dosies izbraukumā uz Aglonas novadu. Apskatīs Karaļa kalnu, Kara muzeju un citus ievērojamus objektus, pēc tam rīkos pikniku ar ugunsgrūdu un dešņu cepšanu. Plašāks sarīkojums Riebiņu novada skolu direktoriem paredzēts 16. oktobrī Rušonas pamatskolā, uz kuriem ciemos būs aicināti arī kaimiņu novadu izglītības iestāžu vadītāji.

Svētkus aizēno rūpes par parādiem

Preiļu 1. pamatskolā Skolotāju diena šoreiz netiks svinēta. Piektdiena no citām nedēļas dienām atšķirsies vienīgi ar to, ka no rīta skolas foajē skanēs mūzika, sveicot pedagogus, stāstīja pamatskolas direktore Nora Šņepste. Viņa atklāja arī, ka zina par noslēpumaino pārsteigumu, ko gatavo skolēni — košu ziedu jostu skolas iekšējā pagalmā. Tā šo dienu darīs krāsaināku. Mūs nomāc domas, kā tikt galā ar skolas parādiem par apkuri, savas rūpes neslēpa direktore. Tāpēc prāts uz svinēšanu nenesas.

8. oktobrī skolotāji izmantos iespēju Preiļu kultūras namā noskatīties izrādi «Mana Latvija».

Bērnu apsveikums — pats labākais

Livānu 1. vidusskolā šogad Skolotāju diena tiks atzīmēta pieticīgi, atklāja direktores vietniece Zeltīte Vanaga. Kā ik gadus, arī šoreiz vecāko klašu skolēni uzņemušies stundu vadīšanu, bet pedagogi tajā laikā dosies pārgājienā pa savu pilsētu. Apskatīs renovēto kultūras centru, apmeklēs mākslas skolas izstāžu namu. Ap pusdienlaiku atgriezīsies skolā, kur viņus sveiks skolēnu pašpārvalde. Bērnu sagatavots apsveikums ir pats labākais, teica Zeltīte Vanaga.

Dāvana svētkos — izrāde

Visi bijušā Preiļu rajona skolu pedagogi tiek aicināti uz Daugavpils teātra muzikālo izrādi «Mana Latvija» Preiļu kultūras namā 8. oktobrī pulksten 18.00. Rajona izglītības pārvaldes vadītājs Andrejs Zagorskijs informēja, ka izrāde tiek apmaksāta vēl par rajona budžeta līdzekļiem. Izrāde ir veltīta skolotājiem viņu profesionālajos svētkos.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Svāts ir vārds, kas Dīvam dūts...

Aizkalnieši Anna un Antons Anspoki svinēja dimanta kāzas

● Anna un Antons Anspoki savā dimanta kāzu dienā.

Preiļu novadā nesen bija kāds īpašs notikums. Aizkalnes pagasta Strodopoles ciema iedzīvotāji ANNA un ANTONS ANSPOKI svinēja dimanta kāzas. Kā informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle, jubilejā viņus sveica Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs.

Anspoku ģimene jau kopš kopdzīves sākuma dzīvo mājās, kurām dots nosaukums «Zemgaļi», te iekopts dārzs, visapkārt zied puķes, te izaudzināti bērni, un mājas apgarnas ar labestības un darba mīlestības auru. Pie Annas un Antona Anspokiem viesojamies, kad no Talsiem bija ieradusies viņu meita Lidija. Visi kopā atskatījāmies uz jubilāru bagāto mūžu un atcerējāmies spilgtākos notikumus Anspoku ģimenes dzīvē.

Antons pēc vietējās pamatskolas beigšanas mācījās Aglonas ģimnāzijā un līdz Otrajam pasaules karam dzīvoja pie tēva, kara laikā strādāja Daugavpils cietoksnī, jo laukos darbaspēka pietrūka, un nevarēja atrast darbu, lai varētu nopelnīt. Pēc mobilizācijas leģionā Antonam nācās izdzīvot kara laiku līdz pat Vācijas armijas kapitulācijai. Viņš izturēja visas kara šausmas, bet 1945. gadā tika izvests uz Sibīriju, kur pavisam netālu no Japānas pie Klusā okeāna piedalījās Komsoļskas pie Amūras dzelzceļa būvniecības darbos.

Antons bija ievērojams Annu jau pirms kara, kad meitene strādāja vietējā veikalā un Višķu patērētāju biedrības kantorī. Kad 1947. gadā jaunais vīrietis atgriezās tēva mājās no izsūtījuma, bijušās pusaudzes Annas vietā viņš ieraudzīja skaistu un ziedošu jaunkundzi. Anna tad strādāja Aizkalnes pagasta pārvaldē un veica darbvedes un kasieres pienākumus. «Aizbraucu lūkot vienreiz, otrreiz

un sapratu, ka šī meitene man nav vienaldzīga,» tā atzīst Antons. Jaunie cilvēki divus gadus draudzējās, un 1949. gada 6. augustā svinēja kāzas. Laulību reģistrācija notika dzimtsarakstu nodaļā, bet solījums Dievam rūpējies vienam par otru visu mūžu tika dots arī baznīcā.

Pēc kāzām jaunā ģimene sāka kopdzīvi Antona mājās Strodopolē, un 1962. gadā vecās ģimenes «ligzdiņas» vietā Antons uzbūvēja jaunu māju. Visi būvniecības darbi tika veikti paša rokām, tikai vainaga un skursteņa būvniecības darbos palīdzēja kaimiņi.

Antons strādāja kolhozā «Taisnība», vēlāk, pēc mazo kolhozu apvienošanas, viņš bija nodarbināts laukkopībā, celtniecības brigādē un kolhoza mehāniskajās darbnīcās. Jaunais vīrietis bija apguvis daudzus amatavīrus, tāpēc prasmīgo virpotāju, atslēdznieku un elektroatslēdznieku kolhoza vadība aicināja darbā arī tad, kad Antons bija jau sasniedzis pensijas vecumu.

Anna, savukārt, bija mājas labais gariņš, audzināja bērnus, iekopa un labiekārtoja māju. Ģimenē tika izaudzinātas divas meitas un viens dēls. Meitas ar ģimenēm tagad dzīvo Talsos. Vecākā — Lidija — ir ieguvusi pārtikas tehnologa izglītību, jaunākā — Silvija — strādā par skolotāju Stendē. Dēls traģiski gāja bojā jaunībā, tāpēc notikušais negadījums atstājis skumjas mammas un tēva sirdis uz visu mūžu. Jubilāri gan atzīst, ka tie cilvēki, kuri dzīvē saskaras ar grūtībām un smagām situācijām, ir spēcīgāki un spēj izturēt visus dzīves pārbaudījumus.

Sešdesmit kopdzīves gadi ir bijuši bagāti, ar daudzām atziņām un interesantām lietām piepildīti. Antons brīvajā laikā darbojās pašdarbībā — dziedāja kori, darbojās dramatiskajā kolektīvā, spēlēja vijoli, akordeonu, klavieres, ģitāru,

arī pūšamos instrumentus. Enerģiskajam vīram ir daudz hobiju — remontēti pulksteņi, radioaparāti, televizori, veļas mazgājamās mašīnas un cita māsaimniecības tehnika, arī virtuves trauku skapis ir paša roku darbs.

Anna strādāja gan Aizkalnes pagastā par darbvedi, gan veica dažādus darbus kolhozā, bet viņas sirds siltums un dāsnums piederēja ģimenes mīļuma un labklājības vairošanai. Jubilāru mājas dārzā vienmēr zied krāšņās puķes, mājas apkārtnē ir tīra un sakopta. Viss liecina par sakārtotību ne tikai apkārtnē, bet arī cilvēkos pašos.

Tagad Annai un Antonam ir prieks par mazbērniem — Daci un Uģi, kā arī pašu jaunāko dzimtas turpinātāju — mazmazmeitu Ditu. Mazmeita Dace izvēlējusies pedagoģes profesiju un strādā Stendē par skolotāju, mazdēls Uģis strādā tēva uzņēmumā, bet mazajai Dītai ir septiņi gadiņi un drīz būs jāsāk skolas gaitas. Meitas un mazbērni katru mēnesi atbrauc ne tikai ciemos, bet paspēj arī palīdzēt mājas darbos.

Jubilāri ir enerģiski un nesūdzas par tām neizdarībām apkārtnē dzīvē, kas nav no viņiem atkarīgas. Antons tikai nogroza galvu un nosaka: «Gan jau būs viss labi. Viss mainās, uz vietas nekas nestāv. Ja viss stāvētu uz vietas, tad mēs kāptu kokos, bet tagad braucam uz mēnesi.»

Uz jautājumu, kāds ir viņu ilgās kopdzīves noslēpums, bez vilcināšanās Antons atbild: «Ir tādi vārdi — Svāts ir vārds, kas Dīvam dūts, uzticeiba myusu gūds. Ja pārējo dzīvi pieskaņo šai domai, var nodzīvot ilgi un laimīgi. Kopdzīvē nevar būt tikai «es» un «man», jāsaprot arī otrs cilvēks.» Un Anna apstiprinoši pamāj ar galvu.

Novēlam jums, cienījamie jubilāri, daudz skaistu gadu kopā, priecājoties par bērniem, mazbērniem un mazmazbērniem!

MEŽSAIMNIEKIEM

Ļaus izcirst neproduktīvas audzes

Valdība nesen apstiprināja Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu «Grozījumi MK 2006. gada 31. oktobra noteikumos nr. 892 «Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs», informē ZM preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Viktorija Kalniņa.

Izmaiņas noteikumos paredz, ka turpmāk būs iespēja izcirst neproduktīvas egļu audzes, kurās krājas pieaugums ir mazāks par vienu kubikmetru uz hektāru gadā. Metodika šādu mežaudžu noteikšanai ir izstrādāta Valsts mežzinātnes institūtā «Silava», bet veidlapa pieejama Valsts meža dienesta interneta mājas lapā www.vmd.gov.lv.

V. Kalniņa uzsver, ka noteikumu projekts paredz iespēju mežaudzes atzīt par neproduktīvām arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja šo teritoriju apsaimniekošanas noteikumi nenosaka citādi.

Izmaiņas noteikumos paredz par neproduktīvu atzīt nepiemērota koku sugu sastāva mežaudzes — bērzu mežaudzes, kurās pēc 40 gadu sasniegšanas apses un baltalkšņa piemistrojums ir lielāks par 40% no kopējās krājas, un priežu mežaudzes, kurās pēc 70 gadu sasniegšanas bērza piemistrojums ir lielāks par 40% no kopējās mežaudzes krājas.

Jāzina, ka, nocērtot neproduktīvās mežaudzes, jā saglabā koki ar lielām putnu ligzdām, nolauztu koku stubeņi un kritālas, kuru diametrs ir lielāks par 50 centimetriem, kā arī jāievēro kailcirtes cirsmu izveidošanas noteikumi un jā saglabā ekoloģiskie koki.

Noteikumos tiek vienkāršota meža īpašnieka (tiesiskā valdītāja) iesniedzamā dokumentācija galvenajai cirtei pēc caurmēra. Izmaiņas paredz vienkāršākas cirsmas iezīmēšanas un cirsmu skices sagatavošanas metodes, kā arī vienkāršotu piegulošās platības un cirtes virziena noteikšanu. Turpmāk cirsmas skici varēs sagatavot un iesniegt Valsts meža dienestā arī elektroniski.

Meža nozarē jūtamas pozitīvas tendences

«Meža nozarē šobrīd ir vērojama augšupeja un pat zināms optimisms,» diskusijā ar Valsts meža dienesta, kokrūpniecības, mežizstrādes un ceļu būves uzņēmējiem Kurzemē atzinis zemkopības ministrs Jānis Dūklavs. «Praksē pierādījās, ka cerēto rezultātu nozares izvešanā no stagnācijas devis pieņemtais lēmums palielināt ciršanas apjomus valsts mežos. Tas ļāvis saglabāt nozares konkurētspēju, kā arī nostabilizējis kokrūpniecību vietu starptautiskajā tirgū,» secina ministrs.

Kā informē Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece, gan uzņēmēji, gan valsts mežu pārstāvji īpaši akcentē nepieciešamību par nozares attīstību domāt kompleksi. «Meža nozare ir ļoti komplicēta, katrs pieņemtais lēmums vēlāk atspoguļojas uz visu nozari un Latvijas mežiem ļoti ilgā laikā,» saka Latvijas valsts mežu valdes priekšsēdētājs Roberts Strīpnieks. Pašlaik sistēma esot darboties spējīga un uz attīstību vēsta.

Mežu nozarei jābūt vienai no prioritārajām, jo tā spēj attīstīties un nodrošināt darba iespējas lauku reģionos un nozīmīgu daļu no Latvijas eksporta, tātad dod Latvijas ekonomikai šobrīd tik nepieciešamo pievienoto vērtību, palīdzot pārvarēt krīzes laiku, uzsver J. Dūklavs. Pozitīvākais, ka šādu sadarbību un virzību saprot un atbalsta arī nozares uzņēmēji, par tikšanos gandarīts zemkopības ministrs.

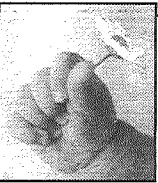
Šovasar bijis vairāk meža ugunsgrēku

Kā liecina internetā pieejamā Valsts meža dienesta informācija, šovasar Dienvidlatgales virsmežniecības teritorijā bijis otrs lielākais mežu ugunsgrēku skaits valstī. Reģistrēti 155 ugunsgrēki un mežs skarts 102,5 hektāru platībā, bet kopējā izdegusi platība — 254 hektāri.

Ar 21. septembri, kā nosaka Valsts meža dienesta 15. septembra rīkojums, atcelts meža ugunsnedrošais laikposms visā valsts teritorijā. Kopš aprīļa dienests dzēsis 455 hektārus meža, atklāti un nodzēsti 882 meža ugunsgrēki, kopējā uguns skartā platība bijusi 770 hektāri. Statistika liecina, ka kopš 1990. gada vidēji ik sezonu izcēlušies 850 meža ugunsgrēki, tāpēc šovasar fiksētais skaits ir nedaudz lielāks nekā iepriekšējos gados vidēji. Visvairāk meži dega 2006. gadā — 1925 ugunsgrēki, bet vismazākais ugunsnelaimju skaits bijis 1991. gadā — tikai 225 ugunsgrēki.

Rīgas reģionālajā virsmežniecībā, Dienvidlatgales virsmežniecībā un Ziemeļkurzemes mežniecībā kopā bijuši 72% no visiem šosezon reģistrētajiem meža ugunsgrēkiem un uguns skārusi vairāk nekā pusī no visām dēžstājām meža platībām.

Valsts meža dienests atgādina, ka, neskatoties uz meža ugunsnedrošā laikposma beigšanos, mežā joprojām ir aizliegts dedzināt atkritumus, ciršanas atlikumus vai kurināt ugunsgrēkus tuvāk par diviem metriem no augošiem kokiem, kā arī dedzināt vai kurināt ugunsgrēkus, ja kūdras slānis ir biežāks par 0,5 metriem.

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: «Ir piedzimis bērniņš!»

27. septembrī Preiļu dzemdību nodaļā pasaulei sevi pieteica jauka mazulīte, otrais bērniņš savai māmiņai **Jolantai Kokinai**. Meitiņa nosaukta par Antru. Vārds ir jauks, ar labu skaidrojumu, sacīja laimīgā māmiņa, kura pirms pieciem gadiem pašā decembra nogalē šajā dzemdību nodaļā laida pasaulē dēliņu Oskaru. Toreiz viņa «Novadniekā» bija iemūžināta kopā ar jaundzimušo un dēla tēti **Modri**. Oskars aug par brašu puiku, stāstīja Jolanta. Jau pirmajā dienā apciemojis mazo māsiņu un solījies viņu vizināt ar savu velosipēdu.

Ģimene dzīvo Aizkrauklē, bet Jolanta jūtas piederīga arī Pelēču pagastam, kur dzīvo viņas dzimtas pārstāvji. Tāpēc pilnīgi apzināti meitiņas nākšanai pasaulē izvēlējusies Preiļu dzemdību nodaļu. Piecu gadu laikā nodaļā notikušas arī izmaiņas, tagad te viņai patīcis daudz vairāk nekā toreiz, kad piedzima dēls.

Jolanta strādāja par pedagoģi Gulbenē, Modris ir autovadītājs. Kopā ar laimīgajiem vecākiem par mazulītes piedzimšanu priecājas vecmāmiņas Eleonora un Valentina, vectētiņš Jānis, divas vecvecmāmiņas. Mazo Antru paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām. Dēlam kūmās aicinājām manus radus, meitai krustvecāki būs no vira radiem, teica Jolanta.

Vērša gadā, pirms divpadsmit gadiem

1997. gada oktobris

Ar lasītājam Preiļos tikās žurnāla «Ieva» veidotāji. «Ieva» bija pavisam jauns izdevums, klajā laidis tikai divus pirmos numurus. Galvenās redaktore vietniece bija Silvija Jokste, kādreizējā «Novadnieka» žurnāliste. Tiekoties ar lasītājam, viņa atklāja, ka viena no pirmajām sievietēm, par kuru stāstīs žurnālā, būs Laima Sondore no Preiļiem.

Pirms jaunās mākslinieciskās pašdarbības sezonas notika rajona kultūras iestāžu konkurss — tāds vienīgais valstī. Skates komisija apmeklēja kultūras namus un bibliotēkas pilsētās un laukos. Kādas tad bija kultūras iestādes pirms 12 gadiem? Dažviet gan ar cauriem skatuves aizkariem, aizķepušiem logiem un margarīna trauciņos iedēstītām puķēm, ar žurku apgrauztiem katalogiem, pliku spuldzi vada galā pie griestiem un mušu mākoņiem logu ailēs.

Ja sazināties ar Rīgas māksliniekiem un aicinām ciemos, viņu pirmais jautājums skan — vai mums ir klavieres? Ja nav, tālākā sarunā neielaižas, — skates komisijai stāstīja Sutru kultūras namā. Zundānu tautas nams sagaidījis ar birstošu apmetumu un kopumā nabadzīgu telpu izskatu, taču darbinieki — ar stāstījumu par daudziem un dažādiem notikušiem pasākumiem. Līvānu kultūras nama saimnieki bija priecīgi par to, ka beidzot salabots jumts, un uz galvas netek lietus ūdens atjaunots foajē. Līvānu bibliotēkas darbinieki bija sagatavojuši veiksmīgu projektu Sorosa fonda konkursā un ieguvuši iespēju datorizēt savu bibliotēku. Vanagu bibliotēkāre stāstīja, ka par 33 darba gadiem nopelnījusi algu — 27 latus. Upmalas pagastā bija nesen darbā pieņemta kultūras nama vadītāja, taču bez sava kabineta, rakstāmgalda vai jel kādas citas piemešanās vietas un arī — bez kultūras nama. Pirmo pasākumu sarīkošanai lūgtas telpas no skolas. Rožkalnu pagasta bibliotēkā uz sienas atradās bibliotēkas apkalpojamā mikrorajona karte, ku-

rā ar aplīti apvilktas tās mājas, kuru iedzīvotāji apmeklēja bibliotēku. Arendoles bibliotēkas vadītāja invalīdiem un gados veciem cilvēkiem grāmatas piegādāja mājās, ja viņi bija izteikuši tādu vajadzību. Sakopta un labi iekārtota skati sagaidīja Aizkalnes bibliotēka — vienīgā kultūras iestāde savā toreizējā Aizkalnes pagastā.

Savukārt rajona bibliotēka Preiļos gatavojās 50 gadu jubilejai.

Līvānu novada domes deputāti sēdē izskatīja un neatbalstīja Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) izstrādāto rīcības plānu sakarā ar 1998. gada valsts budžetu. LPS bija ierosinājusi dienā, kad Saeima izskatīs 1998. gada budžetu pirmajā lasījumā, neņemot vērā pašvaldību prasības, izlikt valsts karogus ar sēru lentām, izsludināt šo dienu par sēru dienu un pašvaldību darbiniekiem strādāt kapsētās. Līvānieši šajā dienā strādās pilsētas sakopšanas darbos. Savukārt Preiļu dome nolēma rīkoties pēc LPS ieteikuma, lai pilsētnieki zinātu, ka pašvaldība aizstāv lauku iedzīvotāju tiesības. Sērot nolēma arī Rožupes pagasta padome. Stabulnieku pašvaldība nolēma uz kapiem šajā dienā neiet, bet strādāt apkārtnes sakopšanā. Turku pagasta deputāti nolēma no sērošanas atteikties.

Aizkalnes pagasts, kas Latgales sakoptāko pagastu konkursā ieguva otro vietu, beidzot pārveda mājās balvu — datoru, monitoru un printeri par 1170 latiem. Balvu sponsorēja akciju sabiedrība «Preiļu siers».

Latgales rajonu un pilsētu pašvaldību pārstāvji, kā arī slimnīcas direktori pulcējās Rēzeknē uz sanākumi, lai apspriestu reģionālo slimnīcas izveidošanas jautājumus.

Jau otro gadu no 1. oktobra līdz 1. aprīlim visiem transporta līdzekļiem visas diennakts laikā vajadzēja braukt ar ieslēgtiem tuvas gaismas lukuriem.

Preiļu rajona padomē un Aizkalnes pagastā bija ieradušies Pasaules bankas (PB) pārstāvji — lauku attīstības projektu vadītājs Aigars Štokenbergs un citi, kas informēja, kā rīkoties, lai saņem-

tu bankas kredītus. Caur puķēm, bet laucinieki tomēr sapratuši PB viedokli attiecībā uz kredītiem, — kas ir bagāts, tam 2000 latus liels aizdevums nav vajadzīgs, bet nabagajiem nav vērts dot, jo viņi neprot saimniekot (citādi būtu jau nopelnījuši paši).

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība nolēma turpināt sarunas ar valdību un darba devējiem par minimālās algas paaugstināšanu līdz 50 latiem.

Pēc Preiļu rajona padomes un tās attīstības plānošanas nodaļas iniciatīvas Preiļu rajonā notika konference «Latgales ilgtspējīgas integrētas attīstības programma» ar mērķi uzsākt Latgales attīstības programmas izstrādes procesu. Konferenču dalībnieki vienojās par Latgales Attīstības programmas izstrādes padomes kā lēmumu pieņemšanas struktūras un Latgales Attīstības tehniskās komitejas kā izpildstruktūras izveidošanu.

Pabeigta Aglonas lauku slimnīcas rekonstrukcijas pirmā kārtā. Darbi veikti par Nīderlandes un rajona padomes piešķirtajiem līdzekļiem. Slimnīcu atklāšanas dienā apciemoja Nīderlandes sabiedrisko organizāciju pārstāvji, kā arī Nīderlandes vēstnieks Latvijā un Lietuvā.

Pirmoreiz izveidots Latvijas miljonāru saraksts, kurā uzskaitīti 28 bagātnieki. Saraksta pirmo trijnieku veidoja Viktors Krasovickis, Ķīna Kondratjeva un Valērijs Karginis. Katra īpašuma novērtējums bija 10 un vairāk miljoni ASV dolāru.

Latvijas Medicīnas darbinieku arodbiedrība (LMDA) pieņēma lēmumu pieprasīt valdībai izsludināt krīzes situāciju medicīnā.

Riebiņu pagastā atsācis darbu pašvaldības bērnu dārzs. Iestāde 72 bērniem bija atklāta 1988. gadā. 1990. gadā bērnu dārzu nācās slēgt, jo daudzi vecāki zaudēja darbu un nespēja samaksāt par bērnu uzturēšanu tajā. 1997. gadā Riebiņu pagasta padome nolēma bērnu dārzu atjaunot.

Sagatavoja L.Rancāne
Izmantots 1997. gada «Novadnieka» komplekts

VĀRDS UN TĀ SKAIDROJUMS

5. oktobris

AMĀLIJA. Gražīga, asa, pat uzstājīga. Viņai visu var piedot neapslāpējamās enerģijas dēļ. Kļūst ar darbābiedriem. Taču visumā ir sprišana un valšķīga. Nomokās ar apziņu, ka pasaule tik nepareizi iekārtota.

Latvijā reģistrētas 147 Amālijas.

AMELIJA.

Latvijā reģistrētas 83 Amēlijas.

6. oktobris

MONIKA. Smaga rakstura egocentriķe, kas savā neprātībā pati sadeg. Kaut dzīvē ir kārtīga un pat precīza. Taču grib valdīt pār otru. Fanātīke. Enerģiska un izdarīga.

Latvijā reģistrētas 1865 Monikas.

ZILGMA. Tīpīga un atskabargaina. Cinās par savu patiesību. Dažkārt nokļūst groteskās situācijās. Taču ar pacietību spēj sasniegt diezgan daudz.

Latvijā reģistrētas 30 Zilgmas.

ZILGA. Slēpj sevī sapņainību, vieglu rezignāciju. Uzcītīgi meklē siltu vietu, kur iekārtoties. Panākumi neapslāpē viņas sirdsapziņu.

Latvijā reģistrētas 7 Zilgas.

7. oktobris

DAUMANTS. Rūpīgi uzklausa visu, kas viņam varētu lietī derēt. Virišķīgs un solīds. Prot izvairīties no konfliktiem un sabiedrībā ir ļoti gaidīts. Labprāt mīl sievietēs redzēt maigumu un naivtāti. Nekad nav lielīgs un uzbāzīgs.

Latvijā reģistrēti 172 Daumanti.

DRUVVALDIS. Ārēji vētrais un skaļš, ar paaso mēli noārda izdevīgas attiecības. Taču aiz šīs ārējās bravūras slēpjas viegli ievainojama sirds. Tomēr Druvvaldi neviens neietekmēs, jo spītīguma ziņā viņš nav pārspējams. Laikam jau šī vārda sastāvdaļa norāda uz tieksmi valdīt.

Latvijā reģistrēti 12 Druvvaldi.

8. oktobris

AINA. Aina raksturo neremdināmas alkas redzēt, baudīt, dzīvot. Nerimtīga kustība, nemitīga aizraušānās. Dzīvotgribas pārkairinātība. Labsirdība, devīgums un pat izšķērdība. Viņu saista oriģinālas izpriecās. Aina visu dara it kā rotaļādāmās. Kaut liktenis viņai uzbūvē nepārejamus šķēršļus, Aina nemet «plinti krūmos». Viņu urda nesātīga ziņkāre. Vienmēr ap Aina ir draugu loks un nenorimst rosīgas pārrunas. Ir gardēde, nīpra, nepiespiesti brīva. Un prot veidot ap sevi arī neparastības oreolu.

Latvijā reģistrēta 6751 Aina.

ANETE. Ņem, ko dod iespējas. Jūsmīgas aizgrābības laiku viņas dzīvē nomaina pretējais — izmisums un depresija. Augstprātīgu labvēlību dāvā saviem elkiem. Var sevi arī bezprātīgi izšķērdēt.

Latvijā reģistrētas 2303 Anetes.

9. oktobris

ELGA. Ir pārlieku jūtīga, uzbudināta, saspringta. Taču Elga zina, ka ar prātu var uzveikt visu. Viņas eleganci un nevainojamo gaumi var tikai apbrīnot. Elgai bieži uzmācas neskaidra apbēdinājuma izjūta, kurai grūti rast izskaidrojumu.

Latvijā reģistrētas 1303 Elgas.

HELGA. Ir milzīgu neatlaidību panāk, ko vien vēlas. Helgai laimējas satikt cilvēkus, kuri ir liktenīgi. Visu laiku viņa ir ceļā — te klūdās, te atkal uzvar. Saņem atlīdzību par to labo, ko dara citiem. Patikama negaidītība — tā ir Helgas pavadone. Helga māk piedot. Ir apveltīta ar humora izjūtu, kuru gan baidās zaudēt, ja kas aizķeras.

Latvijā reģistrētas 306 Helgas.

ELGARS. Pagātnē negremdējas, mīl sevi. Par grēkiem nav nožēlas. Izsmalcinātas manieres, sapņains gurdums.

Latvijā reģistrēti 198 Elgari.

10. oktobris

ARVIDS. Darba dēļ izdara visu, bet savā labā — neko. Labsirdīgs kā eņģelis. Māk izraisīt apbrīnu profesionālo īpašību dēļ. Pārspīlēts jūtīgums pret visu, ko dzīve mums piesola. Izmainīgs un tālredzīgs dzīves politikās. Ar visu aptveroša vanaga skatienu fascinē dāmas. Mērķtiecīgs. Kaut arī dažreiz svārstās.

Latvijā reģistrēti 3445 Arvidi.

ARVIS. Piesardzīgs, apvaldīts, korekts. Māk nostiprināt pozīcijas pie savas laimes upes iztekas.

Latvijā reģistrēti 1336 Arvi.

DRUVIS. Iejūtīgs un ar smalkām manierēm. Varbūt nezina, kur savu spēku likt. Kā muša sitas pret loga rūtī, aiz kuras ir plaša pasaule. Tomēr ar laiku viņš rod isto piepildījumu.

Latvijā reģistrēti 209 Druvi.

11. oktobris

MONTA. Kaut pēc dabas kvēla, viņai līdzī seko kautrība. Sevi glabā noklusētu domu pasauli, ko nenodod neviens viņas vārds. Vislielākajās grūtībās saglabā sirdsmieru. Skaistākais dzīves posms veidojas ap pusmūžu.

Latvijā reģistrētas 1530 Montas.

TINCE. Vārdam ir rudzu brieduma smarža, un tāpēc Tince ir prātīgi gudra, izturīga, rāma un ar pašcienu. Skarbums dažus nobiedē, bet vēlāk rodas dziļa draudzība.

Latvijā reģistrētas 15 Tinces.

SILVA. Sievišķīga, izdarīga, tukšajā pasaulē ienes labdarību un vēlēšanos palīdzēt. Asprātīgi izkuļas sveikā no sarežģījumiem. Tic laimei un tās mirdzošajam vaigam. Bēdu brīdī koncentrējas un ar nemitīgu darbošanos kļiedē drūmo atmosfēru.

Latvijā reģistrētas 596 Silvas.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.
Izmantota G.Treimaņa grāmata «Vārdi un to noslēpumi»

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, APSVEIKUMI

Skolotāj, kā uzvilks pulkstenis — tāds mūžs tev Laimas likts.
Šī mazā pasaule ap tevi griežas visa.
Tu — gaismas kāpnes tās, pa kurām augšup tikt,
Kur zelta saules loks un lielā laika rīsa.

Sveicam pedagogus Skolotāju dienā!

Preiļu novada dome

Kaut negribas ticēt, bet tomēr ir vasara aizvadīta, —
Staiģā pa asteru zīdu septembris miģlā no rīta.
Ar smaīdu un ar pacietības maliņu,
Jūs katrai dienai pievījat saules stariņu.
Jūs — labestības notis skanošs koks,
Jums īstie vārdi vienmēr jāatrod.

Kad rudens grezno Latviju viskošākajās krāsās, klāt ir SKOLOTĀJU DIENA. Vēlam visiem novada skolotājiem nenogurstošu pacietību, izturību un sirds siltumu darbā ar mūsu novada jauno paaudzi!

Vārkavas novada domes vārdā priekšsēdētāja Antra Vilcāne

Mācīšanās ir jaunības avots.
Kamēr vien turpinām mācīties, pieņemot
Jaunas idejas un darbības veidus, nepārtraukti
Paplašinot izpratni par sevi un apkārtni pasauli,
Mēs esam iesaistīti savas patības jaunradē.

Riebiņu novada dome sveic Riebiņu novada skolotāju saimi profesionālajos svētkos!

Bet daudzus sveicienus var ikdienišķi sacīt,
Bet pēkšņi atmiņā tev atsmaržo kāds rīts —
Zilst sili tūlumā un tāles bērnu acīs,
Kāds pirmoreiz tev saka: «Skolotāj, labrīt!»

**Visus skolotājus — bijušos, esošos, topošos —
no sirds sveicu Skolotāju dienā!**

9. Saeimas deputāts
Jānis Klauzs

**SIA «SENLEJAS» iepērk
jaunlopus, liellopus.**

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 65322454, 26190124, 65033720.

Pērk cirsma un apaļkokus pie ceļa.

Korekta uzmērīšana un samaksa.

Sniedz meža pievešanas pakalpojumus.

Tālr. 20377850.

Latgales apgabaltiesas 41. iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Lilija Solovjova, prakses vieta Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 93a, rīko pirmo izsoli SIA «Pūdži» Riebiņu nov., Rušonas pag., «Pūdži», piederošajai kustamai mantai — transportlīdzekļiem:

- kravas transporta kaste CMAN 22.240, reģ. nr. CU4245, 1977. gada izlaidums, darba stāvoklī, sākmucena Ls 500;
- kravas transporta pašizgāzējs MAN 24.372, reģ.nr. FC4463, 1991. gada izlaidums, darba stāvoklī, sākmucena Ls 2000.

Parādnieks: SIA «Pūdži», Riebiņu nov., Rušonas pag., «Pūdži»

Piedzinājis: SIA «ANBI LATGALE» Kauņas iela 66-33, Daugavpils.

Izsole notiks 2009. gada 14. oktobrī plkst. 11.00 Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 93a. Interesēties pa tālruni 64624889, 26111586.

**SIA «ASTA2008»
visu laiku iepērk piena teļus
par labākajām cenām.**

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 26253977.

**Dziednieks
VLADIMIRS DOVGAĻOVS**

(apliecība 0307, licence nr. 8)

pieņems Preiļos 7. oktobrī.

Uzziņas pa tālr. 65624394.

**SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.**

Labas cenas.

Tālr. 26142514, 29293219,
64871804.

**Aku (artēzisko) urbšana,
ģeoloģiskā izpēte.**

Dokumentu noformēšana.

Tālr. 29142220, 29228008.

✓ PVC logi ar 35% atlaidi.

✓ Ārduvis no Ls 109.

Lizings, montāža, apdare.

Tālr. 65321411, mob. 28673992.

DZĪLURBUMI.

Tālr. 26526049.

Balzams "Promed"

100% натуральны продукт!
REGISTRĀCIJAS NR. 6441, UZTURA BAGĀTINĀTĀJS. LĒMUMS 54/09-UB
PĀRTIKAS UN VETERINĀRĀ DIENESTA (PVD) PĀRTIKAS CENTRS 20.04.2009.

Veselība ar medus garšu
Tūkstošiem gadu garumā tas bija vienīgais cilvēkam pieejamais saldaiss produkts. To apdziedāja Senās Grieķijas leģendās, Bībeles tekstos, Korāna sūrās. Tā ir "Dieva velte, kas krīt no debesim kopā ar rīta rasu".

Statistikas ziņas liecina: 80% no cilvēkiem, kam ilgs mūžs, nāk no biškopju ģimenēm. Paši pazīstamākie biškopji, kam ir ilgs mūžs: Fedors Fiobobs – 115 gadi, Nasira Kasimova – 123 gadi, Vasilijš Tirpkins – 144 gadi, Mahmuds Aivazovs – 150 gadi. Bišu inde palīdz šādu slimību gadījumos: reimatisks poliartrīts, podagra, radikulīts, išiass, neiralģija, tromboflebīts, ateroskleroze, psoriāze, neiromīts, hipertoniā, tahikardija, Parkinsona slimība, izkaisītā skleroze, encefalīts utt.

Balzams "Promed" īsteno sevī medus un tā sastāvdaļu visas potenciālās iespējas.

Šā produkta unikalitāte sastāv no komponentu buketes, kurā katra sastāvdaļa pati par sevi ir daudzfunkcionāla. Spriediet pašī: balzamā ietilpst medus, bišu vasks, propoliss, ciedru, dadžu un smiltsērķšķu eļļas un citi organismam noderīgi dabiskie komponenti. Apvienoti pēc sarežģītā apstrādes procesā patentētām tehnoloģijām, tie rada īpaši spēcīgu iedarbību, kas dod apbrīnojami ievērojamus rezultātus un efektīvu atjaunošanu organismam. Pateicoties asins atjauno-

notāja īpašībām, balzams paplašina un papildina kapilārus, pazemina holesterīna līmeni asinīs, tādējādi sniedz būtisku labumu sirds un asinsvadu sistēmai šādu slimību gadījumos – aritmija, stenokardija, sirds išēmija, ateroskleroze, pirmās un otrās pakāpes hipertoniā, audu veģetatīvā distoniā, vēnu varikoze, tromboflebīts. Īpaši labvēlīgu iedarbību var novērot, ja ir galvassāpes, locītavu sāpes, muskuļu nogurums, asinsspiediena nestabilitāte, pašsajūtas atkarība no laika apstākļu maiņas. Nenovērtējama ir "Promed" nozīme balsta-kustību aparāta slimību gadījumos – līdzeklis labvēlīgi iedarbojas, ja ir artrīts, artroze, podagra, meniska un gūžas kaula bojājumi, reimatisms, neirolīts, osteohondroze, radikulīts, mugurkaula bruka, papēža piesis utt. Augsta rezultativitāte balzama lietošanā ir novērota vairogdziedzera slimību, cukura diabēta, kā arī acu slimību (tuvredzība, glaukoma, konjunktivīts u. c.) gadījumos. Efektīvi preparāts darbojas, ja ir nepieciešamība saaudzēt kaulu lūzumu, pēcoperāciju šuves, traumatiskus bojājumus, var panākt ātrāku atlabšanu pēc infarkta un insulta. "Promed" labvēlīgi ietekmē zarnu trakta darbību, attīra aknas, ar panākumiem lietojams

disbakteriozes, hroniska kolīta, kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas iekaisuma, pankreatīta, hepatīta, anēmijas, cistīta, hemoroīdu gadījumos, palīdz izvadīt akmeņus no urīnceļiem. Balzama lietošana ir lielisks palīdzētājs, lai izvairītos no akūtām respiratoru saslimšanām, bronhu un plaušu slimībām (pneimoniā, bronhīts, astma), labus atveseļošanās rezultātus var iegūt arī haimorīta, parodontozes, vidusauss iekaisuma un citos gadījumos.

"Promed" uzlabo arī reproductīvās sistēmas darbību (atjauno potenci vīriešiem, auglību – sievietēm), kā arī labi lietojams dažādu ginekoloģisko saslimšanu gadījumos, sekmējot prostatīta un adenomas dziedāšanu. Tam piemīt pretiekaisuma, pretaudzēju un pretmikrobu īpašības. Šis apstākļi palīdz novērst tādas nepatīkamas un apgrūtināšanas kaites kā dažādas sēnīslimības, herpes, psoriāzi, neiromītu, ekzēmu.

Balzama popularitāte izskaidrojama ar tā darbības ātrumu: jau pašā lietošanas sākumā ievērojami uzlabojas vispārējā pašsajūta un izzūd nepatīkamie slimības simptomi. "Promed" – cilvēka, kas cenšas būt veselīgs ar dabas spēku palīdzību, apzināta izvēle.

Jau ilgu laiku man ir osteohondroze un es regulāri cietu no sāpēm. Tapat man ir problēmas ar kuņģa-zarnu traktu. Tad es nolēmu iegādāties balzamu "Promed" un neesmu to ne mirkli nožēlojusi! Es lietoju to pēc instrukcijas – ātri un iekšēji. Tagad sāpes ir ievērojami samazinājušās, bet ar kuņģi problēmu vispar nav.

Faina Semjonova, Madona

Manai mātei ir hipertoniā, tāpat viņai ir problēmas ar sirdi. Viņa katru dienu dzēra tabletes un tāpat jutās slikti. Pirms mēneša viņa nolēma lietot balzamu "Promed". Tagad spiediens ir pazeminājies, ar sirdi palīka labāk un arī pašsajūta mātei uzlabojās. Tagad jau trīs nedēļas viņa nelieto nekādas tabletes. Paldies jums!

Marina Kurganska, Ilūkste

Es pērku balzamu "Promed" savai sievietei. Viņai ir vēnu slimība. Pirms mēneša viņa sāka lietot balzamu – dzēra iekšēji un smērēja vēnas ar balzamu uz nakti. Jau tagad ir redzami rezultāti – vēnas ir samazinājušās un sāpes kājās praktiski viņu vairāk netraucē. Es arī pats lietoju balzamu. Nesen man iesāpējās zobas, es visu izmēģināju, bet sāpes nerimās, tad es ieziedu "Promed" zobā un drīz vien pavisam aizmirsu par sāpēm. Mēs esam ļoti apmierināti ar rezultātiem.

Karps Lavrenovs, Jelgava

Man bija insults, domāju, ka daudzliem ir zināma šī problēma. Pēc tam man bieži tirpa kājas, bija stipras sāpes. Nesen avīzē izlasīju par balzamu "Promed" un nolēmu izmēģināt. Es izgāju tikai vienu kursu un jau ir manāmi rezultāti. Tirpšana gandrīz pārgāja, daudz mazāk sāp mugura, kopējā pašsajūta uzlabojās, normalizējās miegs. Lai iegūtu labākus rezultātus, arī turpmāk lietošu balzamu.

Savēlijs Terehovs, Rīga

Man ļoti palīdzēja balzams "Promed". Man bija vairogdziedzera saslimšana. Tapat es ilgi mokos ar hipertoniā. Spiediens man bija 200 x 80. Jau pēc viena balzama lietošanas kursa spiediens nokritās uz 140 x 80, bet vairogdziedzera stāvoklis manāmi uzlabojās. Es esmu ļoti apmierināta ar rezultātiem.

Edīte Fecere, Talsi

Mani jau 10 gadus moka osteohondroze. Es izmēģināju dažādas smēres, bet nekas nelīdzēja. Tad es nolēmu nopirkt balzamu "Promed". Jau pēc divām nedēļām sāpes praktiski pazuda. Jutos lieliski!

Jānis Bondars, Viļaka

Gribu pastāstīt, kā man palīdzēja balzams Promed. Man bija stenokardija un vēl regulāri traucēja sāpes lociņos. Izdzirdot par balzamu, nolēmu to iegādāties un nenožēloju. Pēc divu bundžīņu lietošanas stenokardija mani pārstāja traucēt, bet sāpes lociņos izzuda. Agrāk es staigāju ar spieķīti, tagad es iztīku bez tā. Es esmu apmierināta.

Nadežda Bucikina, Rīga

**"Promed" izstāde-pārdošana,
kā arī konsultācijas par lietošanu notiks:**

- Tikai 8. oktobrī:**
Viļānos, kultūras namā, Kultūras laukumā 2, no 9.00-10.00;
- Tikai 9. oktobrī:**
Livānos, kultūras centrā, Rīgas ielā 105, no 15.00-16.00;
Preiļos, kultūras centrā, Raiņa bulvārī 28, no 17.00-18.00.

Minimālais kurss – 2 iepakojumi. Hronisku saslimšanu gadījumā – 4 iepakojumi.
Viena iepakojuma cena – 13 latī. Pensionāriem un invalīdiem atlaide – 1 lats.
Lietošanas konsultācijas, arī pasūtījumu pieņemam pa tālr. 67456919 (darb.), mob. t. 27152501.
Balzamu "Promed" var pasūtīt pa pastu: LV-1007, Rīga 7, a/k-23.
• www.promed.lv • www.apifito.net